S T A N O V I S K O
hlavnej kontrolórky k návrhu rozpočtu mesta Šaľa, rozpočtových organizácií a príspevkovej organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Šaľa na rok 2026 s výhľadom na roky 2027 a 2028

Podľa § 18f ods. 1 písm. c) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov

p r e d k l a d á m

Odborné stanovisko k návrhu rozpočtu mesta Šaľa, rozpočtových organizácií a príspevkovej organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Šaľa na rok 2026 s výhľadom na roky 2027 a 2028 (ďalej len odborné stanovisko).

A. VÝCHODISKÁ SPRACOVANIA ODBORNÉHO STANOVISKA

Odborné stanovisko bolo spracované na základe predloženého Návrhu rozpočtu mesta Šaľa, rozpočtových organizácií a príspevkovej organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Šaľa na rok 2026 s výhľadom na roky 2027 a 2028 (ďalej len návrh rozpočtu), ktorý bol spracovaný v súlade s § 9 zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z.n.p.. V návrhu rozpočtu sú uvedené údaje o skutočnom plnení rozpočtu mesta za predchádzajúce dva roky, údaje o očakávanej skutočnosti bežného rozpočtového roka a rozpočet na tri nasledujúce roky v súlade s Čl. 9 ods.1 zákona č. 493/2011 Z.z. o rozpočtovej zodpovednosti.

1. Zákonnosť predloženého návrhu rozpočtu

Legislatívnym východiskom zostavenia návrhu rozpočtu je zákon č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z.n.p. (ďalej len ZRPÚS). Podľa § 4 ZRPÚS je rozpočet mesta základným nástrojom finančného hospodárenia v príslušnom rozpočtovom roku, ktorým sa riadi pri financovaní úloh a funkcií. Návrh rozpočtu bol spracovaný v súlade s § 14 zákona č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z.n.p. a v súlade s ustanovením § 9 zákona č. 583/2004 Z.z. o ZRPÚS. Návrh rozpočtu bol spracovaný v súlade so všeobecne záväznými nariadeniami mesta Šaľa a proces prípravy a schvaľovania návrhu rozpočtu je v súlade s Rozpočtovými pravidlami mesta.

Návrh rozpočtu zohľadňuje príslušné ustanovenia zákonov najmä:

- Ústavný zákon č. 493/2011 Z.z. o rozpočtovej zodpovednosti,
- zákon č. 583/2004 Z. z. Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- zákon č. 564/2004 Z.z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov,
- nariadenie vlády č. 668/2004 Z.z. o rozdeľovaní a poukazovaní výnosu dane z príjmov územnej samospráve,
- zákon č. 597/2003 Z.z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov,
- Interný predpis Rozpočtové pravidlá mesta Šaľa.

Návrh rozpočtu bol v zákonom stanovenej lehote zverejnený na úradnej tabuli mesta Šaľa a na webovej stránke mesta Šaľa dňa 5.11.2025, t.j. 15 dní pred jeho schválením v súlade s § 9 ods. 2 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v z.n.p.

2. Metodická správnosť predloženého návrhu rozpočtu

Návrh rozpočtu bol spracovaný podľa rozpočtovej klasifikácie v súlade s Metodickým usmernením MF SR č. MF/008139/2024-411, ktorým sa ustanovuje ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie, ktorá je záväzná pri zostavovaní rozpočtov územnej samosprávy a vyhláškou Štatistického úradu č. 257/2014, ktorou sa vydáva štatistická klasifikácia výdavkov verejnej správy.

B. TVORBA A ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA NÁVRHU ROZPOČTU

Návrh rozpočtu, ako strednodobý ekonomický nástroj finančnej politiky mesta, v ktorom sú v rámci jeho pôsobnosti vyjadrené zámery rozvoja územia a potrieb obyvateľov vrátane programov mesta. Zostavený ako viacročný programový rozpočet na roky 2026 - 2028 v súlade s príslušnými ustanoveniami zákona č. 583/2004 Z.z. o ZRPÚS.

V súlade s ustanovením § 9 zákona o ZRPÚS je návrh rozpočtu zostavený ako viacročný rozpočet, a to:

a) rozpočet na príslušný rozpočtový rok - rok 2026,
b) rozpočet na rok nasledujúci po príslušnom rozpočtovom roku - rok 2027,
c) rozpočet na rok nasledujúci po roku, na ktorý sa zostavuje rozpočet podľa písmena b) - rok 2028.

Návrh rozpočtu na rok 2026 je po jeho schválení mestským zastupiteľstvom záväzný, rozpočty na nasledujúce dva rozpočtové roky sú orientačné. Viacročný rozpočet na rok 2027 a 2028 je zostavený v rovnakom členení, v akom sa zostavuje rozpočet na príslušný rozpočtový rok.

Podľa § 4 zákona č. 583/2004 Z.z. o ZRPÚS rozpočet mesta vyjadruje samostatnosť hospodárenia mesta. Obsahuje príjmy a výdavky, v ktorých sú vyjadrené finančné vzťahy k právnickým osobám a fyzickým osobám, podnikateľom pôsobiacim na území mesta, ako aj k obyvateľom žijúcim na tomto území, vyplývajúce zo zákonov a z iných všeobecne záväzných právnych predpisov a nariadení mesta. Súčasťou rozpočtu mesta sú rozpočty príjmov a výdavkov rozpočtových organizácií (základné školy, materské školy, centrum voľného času, základná umelecká škola a Domov dôchodcov Šaľa) a rozpočet príspevkovej organizácie, Organizácia sociálnej starostlivosti mesta Šaľa (ďalej len OSS).

Predložený návrh rozpočtu je spracovaný v súlade s § 10 zákona č. 583/2004 Z.z. o ZRPÚS v členení na bežný rozpočet, kapitálový rozpočet a finančné operácie v súlade s platnou rozpočtovou klasifikáciou. Navrhované výdavky rozpočtu mesta sú alokované do 15 programov, ktoré sú členené na podprogramy a prvky, slúžiace k plneniu zámeru jednotlivých programov, v ktorých sú stanovené ciele na rozpočtové roky 2026 - 2028.

C. CELKOVÁ BILANCIA ROZPOČTU

Ústavný zákon č. 493/2011 Z.z. o rozpočtovej zodpovednosti určuje pravidlá rozpočtovej zodpovednosti vo vzťahu k dosiahnutému stavu dlhu verejnej správy k podielu na HDP. Dlh verejnej správy ku koncu roku 2024 dosiahol hodnotu **59,7 % HDP**. Podľa cit. zákona je dlh v najvyššom piatom pásme limitu pre výšku **dlhu verejnej správy, tzv. dlhovej brzdy**, ktorá by mala zamedziť nárastu dlhu. Jej cieľom je pomocou sankčných a korekčných mechanizmov

zamedziť nárastu dlhu na kritickú úroveň. Podľa Čl. 12 ods. 9 ústavného zákona č. 493/2011 Z.z o rozpočtovej zodpovednosti platí výnimka pre uplatňovanie sankcií od 3. pásma na obdobie 24 mesiacov počnúc prvým dňom nasledujúcim po dni, v ktorom bolo schválené programové vyhlásenie vlády a vyslovená dôvera vláde, t.j. do 21.11.2025. Na základe uvedeného bolo dňa 24.9.2025 vydané Stanovisko Ministerstva financií Slovenskej republiky (ďalej len MF SR) k príprave rozpočtu verejnej správy, rozpočtov miest, obcí a samosprávnych krajov na rok 2026 vo vzťahu k sankciám dlhovej brzdy. V stanovisku MF SR je uvedené nasledovné: *„Dňa 21. novembra 2025 uplynie 24 mesačná výnimka z uplatňovania najprísnejších sankcií podľa ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti, vrátane povinnosti schváliť na nasledujúci rozpočtový rok iba rozpočet s medziročne nerastúcimi výdavkami, ako aj vyrovnaný alebo prebytkový rozpočet. S prihliadnutím na uvedené MF SR pripravuje rozpočet verejnej správy v platných zákonných podmienkach, pričom vzhľadom na očakávané obmedzenia ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti plánuje ukončenie rozpočtového procesu do 21. novembra 2025. MF SR predpokladá, že rovnako budú pri tvorbe svojich rozpočtov na rok 2026 postupovať, ako súčasť rozpočtu verejnej správy, aj subjekty územnej samosprávy, t.j. mestá, obce a vyššie územné celky. Znamená to, že subjekty rozpočtu verejnej správy, vrátane miest, obcí a vyšších územných celkov, budú v roku 2026 hospodáriť bez uvedených sankcií dlhovej brzdy v prípade, ak svoje rozpočty schvália pred 22. novembrom 2025. Povinnosť schváliť na nesledujúci rok rozpočet bez nárastu výdavkov, resp. vyrovnaný alebo prebytkový rozpočet, sa tak bude vzťahovať až na rok 2027, ak tieto sankcie budú stále aktuálne. Toto stanovisko MF SR bolo komunikované so zástupcami samospráv priebežne už od marca 2025.“*

Podľa stanoviska Rady pre rozpočtovú zodpovednosť (ďalej len RRZ) zo dňa 28.7.2025 je interpretácia Ústavného zákona č. 493/2011 Z.z. o rozpočtovej zodpovednosti nasledovná: *„Obec a vyšší územný celok sú povinní schváliť rozpočet na nasledujúci rozpočtový rok s výdavkami maximálne vo výške výdavkov rozpočtu predchádzajúceho rozpočtového roka...“* resp. *„Obec a vyšší územný celok sú povinní schváliť na nasledujúci rozpočtový rok iba vyrovnaný rozpočet alebo prebytkový rozpočet.“* Na základe uvedenej interpretácie zákonného ustanovenia RRZ uvádza nasledovné: *„Znenie ústavného zákona pri schvaľovaní rozpočtu uplatňuje prísnejšie pravidlá pre územnú samosprávu než pre vládu a parlament. V prípade rozpočtu samospráv sa vyžaduje, aby schválený rozpočet v každom momente spĺňal požiadavky ústavného zákona. Znamená to, že ak obec alebo vyšší územný celok schváli na rok 2026 deficitný rozpočet (prípadne aj s medziročne rastúcimi výdavkami), počnúc 22. novembrom 2025 sa tento rozpočet dostane do rozporu s ústavnou požiadavkou mať na nasledujúci rozpočtový rok iba vyrovnaný alebo prebytkový rozpočet.“* Aj napriek uvedenému interpretovaniu Ústavného zákona č. 493/2011 Z.z. o rozpočtovej zodpovednosti RRZ ďalej vo svojom stanovisku uvádza: *„Z pohľadu vecných dôsledkov podľa RRZ bude uplatnenie sankcie nerastúcich výdavkov a vyrovnaného rozpočtu znamenať pomerne vážny zásah do fungovania samospráv, keďže z ekonomického hľadiska sa tieto sankcie pre samosprávy javia ako príliš prísne. Samosprávy nie sú a historicky ani neboli príčinou aktivácie sankcií dlhovej brzdy. Celkový dlh samospráv tvorí iba približne 2% hrubého dlhu verejnej správy (ide o 1,6 mld. EUR z 77,6 mld. EUR na konci roku 2024). Na úrovni individuálnych obcí alebo VÚC by uplatnenie sankcií znemožnilo použitie už čerpaných úverov a zostatkov na účtoch z prebytkového hospodárenia v predchádzajúcich rokoch, čo by obmedzilo rozbehnuté a pripravované investičné aktivity.“* Vzhľadom k uvedenému RRZ vo svojom stanovisku odporúča nasledovné: *„Vzhľadom na tvrdosť ústavného zákona voči samosprávam, ktoré majú minimálne možnosti prispieť k zníženiu celkového dlhu, sa najvhodnejším riešením javí včasná novelizácia ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti.“*

1. Východiská tvorby rozpočtu

Východiskom pre zostavenie návrhu rozpočtu na rok 2026 je vývoj príjmov a výdavkov v predchádzajúcom období a očakávané plnenie a čerpanie rozpočtu k 31.12.2025, taktiež monitoring legislatívnych vplyvov, ako aj vplyv inflácie a konsolidácie verejných financií bez uplatňovania sankcií dlhovej brzdy v súlade so Stanovisko Ministerstva financií Slovenskej republiky zo dňa 24.9.2025.

Z predloženého návrhu rozpočtu na rok 2026 je zrejmé, že mesto Šaľa postupovalo pri jeho zostavení v súlade so Stanoviskom vydaným MF SR k príprave rozpočtu verejnej správy, rozpočtov miest, obcí a samosprávnych krajov na rok 2026 vo vzťahu k sankciám dlhovej brzdy, t.j. neuplatnilo vo vzťahu k sankciám dlhovej brzdy zákonné obmedzenia. Podľa Ústavného zákona č. 493/2011 Z.z. o rozpočtovej zodpovednosti je povinnosť schváliť na nasledujúci rozpočtový rok 2026 iba rozpočet s medziročne nerastúcimi výdavkami, ako aj vyrovnaný alebo prebytkový rozpočet.

V nasledovnom tabuľkovom prehľade uvádzam východiská zostavenia návrhu rozpočtu na rok 2026 s výhľadom na roky 2027 a 2028 zverejneného na úradnej tabuli mesta.

	Skutočnosť 2023	**Skutočnosť 2024**	**Rozpočet 2025 po II. úprave**	**Očakávané plnenie rozpočtu2025**	**Návrh rozpočtu 2026**	**Návrh rozpočtu 2027**	**Návrh rozpočtu 2028**
Bežné príjmy	26 143 572,42	26 547 660,91	29 656 631,00	29 682 280,00	30 986 180,00	31 666 180,00	32 612 180,00
Bežné výdavky	24 581 390,03	25 714 704,72	29 352 662,00	29 284 260,00	30 612 850,00	30 595 030,00	31 521 180,00
Rozdiel	**1 562 182,39**	**832 956,19**	**303 969,00**	**398 020,00**	**373 330,00**	**1 071 150,00**	**1 091 000,00**
Kapitálové príjmy	5 741 420,15	2 775 376,47	4 093 715,00	3 681 210,00	4 464 200,00	355 000,00	250 000,00
Kapitálové výdavky	8 825 125,60	2 085 674,76	4 416 874,00	3 802 420,00	7 499 180,00	537 150,00	502 000,00
Rozdiel	**-3 083 705,45**	**689 701,71**	**-323 159,00**	**-121 210,00**	**-3 034 980,00**	**-182 150,00**	**-252 000,00**
Príjmové fin. operácie	5 969 418,21	4 487 096,21	1 302 390,00	1 302 390,00	3 975 000,00	700 000,00	750 000,00
Výdavkové fin. operácie	2 900 094,36	5 218 310,91	1 283 200,00	1 279 200,00	1 313 350,00	1 589 000,00	1 589 000,00
Rozdiel	**3 069 323,85**	**-731 214,70**	**19 190,00**	**23 190,00**	**2 661 650,00**	**-889 000,00**	**-839 000,00**
Príjmy spolu	37 854 410,78	33 810 133,59	35 052 736,00	34 665 880,00	39 425 380,00	32 721 180,00	33 612 180,00
Výdavky spolu	36 306 609,99	33 018 690,39	35 052 736,00	34 365 880,00	39 425 380,00	32 721 180,00	33 612 180,00
Rozdiel	**1 547 800,79**	**791 443,20**	**0,00**	**300 000,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**

(údaje sú uvedené v EUR a zohľadňujú rozpočtové opatrenia vykonané v priebehu rozpočtového roka)

Návrh rozpočtu na rok 2026 je zostavený ako **vyrovnaný** v celkovej výške **39 425 380,00 EUR**, čím je splnená jedna zo zákonných podmienok, vyplývajúca z § 10 ods. 7 ZRPÚS. Bežný rozpočet je zostavený ako **prebytkový** vo výške **373 330,00 EUR.** Kapitálový rozpočet je navrhovaný ako **schodkový** vo výške **3 034 980,00 EUR** a finančné operácie sú rozpočtované ako **prebytkové** vo výške **2 661 650,00 EUR**.

Podrobný sumár príjmov a výdavkov je uvedený v Tabuľke č.3 Sumár príjmov a výdavkov na rok 2026 s výhľadom na roky 2027 - 2028 v návrhu rozpočtu mesta.
Podrobné členenie príjmovej a výdavkovej časti rozpočtu je uvedené v prílohe návrhu rozpočtu, a to návrh príjmovej časti rozpočtu je podrobne členení v Tabuľke č. 1 a návrh výdavkovej časti rozpočtu v Tabuľke č. 2.

V nasledovnom prehľade uvádzam porovnanie štruktúry príjmov, výdavkov a rozdielu plnenia rozpočtu za rok 2023, 2024 a rozpočtu na 2025 s návrhom rozpočtu na rok 2026 bez finančných operácií.

Názov ukazovateľa	Skutočnosť 2023	Skutočnosť 2024	Rozpočet 2025 po II. úprave	Očakávané plnenie rozpočtu 2025	Návrh rozpočtu 2026	% plnenia rozpočtu 2025
Príjmy rozpočtu bez FO	**31 884 992,57**	**29 323 037,38**	**33 750 346,00**	**33 363 490,00**	**35 450 380,00**	**98,85%**
daňové príjmy	12 724 485,52	12 446 823,95	11 765 838,00	11 707 000,00	12 470 000,00	99,50%
nedaňové príjmy	3 273 572,07	3 767 339,40	5 032 200,00	5 057 900,00	5 140 500,00	100,51%
granty a transfery	15 886 934,98	13 108 874,03	16 952 308,00	16 598 590,00	17 839 880,00	97,91%
Výdavky rozpočtu bez FO	**33 406 515,63**	**27 800 379,48**	**33 769 536,00**	**33 086 680,00**	**38 112 030,00**	**97,98%**
bežné výdavky	24 581 390,03	25 714 704,72	29 352 662,00	29 284 260,00	30 612 850,00	99,77%
kapitálové výdavky	8 825 125,60	2 085 674,76	4 416 874,00	3 802 420,00	7 499 180,00	86,09%
Rozdiel	**- 1 521 523,06**	**1 522 657,90**	**- 19 190,00**	**276 810,00**	**- 2 661 650,00**	

Príjmy rozpočtu na rok 2026 bez finančných operácia sa navrhujú vo výške **35 450 380,00 EUR,** čo je 2 086 890,00 EUR viac oproti očakávanej skutočnosti roku 2025, t.j. o 5,89 %. **Daňové príjmy**, ktoré zahŕňajú daň z príjmov fyzických osôb, daň z nehnuteľnosti a miestne dane sú navrhované vyššie o 763 000,00 EUR. **Nedaňové príjmy** mesto rozpočtuje na rok 2026 približne na rovnakej úrovni ako v roku 2025 a **granty a transfery** sú navrhované vyššie o 1 241 290,00 EUR oproti očakávanej skutočnosti roku 2025.

Návrh rozpočtu výdavkov na rok 2026 bez finančných operácií je rozpočtovaný v celkovej výške **38 112 030,00 EUR,** čo predstavuje medziročné zvýšenie o 5 025 350,00 EUR oproti očakávanej skutočnosti roku 2025. **Bežné výdavky** sú rozpočtované o 1 328 590,00 EUR vyššie a **kapitálové výdavky** sa medziročne zvyšujú o 3 696 760,00 EUR, najmä z dôvodu navrhovaných nových investičných aktivít mesta, a to rekonštrukcie chodníkov vo výške 2 400 000,00 EUR, spolufinancovanie rekonštrukcie plavárne vo výške 550 000,00 EUR a rekonštrukcie kaplnky Feketeházyho vo výške 400 000,00 EUR.
Rozdiel návrhu rozpočtu na rok 2026 bez finančných operácií predstavuje **schodok** rozpočtu vo výške **2 661 650,00 EUR.**

V nasledovnom tabuľkovom prehľade uvádzam porovnanie príjmovej časti rozpočtu bez finančných operácii od roku 2022 vrátane návrhu rozpočtu na rok 2026.

Rok	Pôvodný rozpočet príjmov	Schválený rozpočet príjmov po úpravách vrátane RO	Skutočnosť plnenia príjmov	% plnenia
2022	23 086 200,00	23 351 703,00	22 692 211,00	97,18%
2023	31 595 165,00	31 983 165,00	31 884 992,57	99,69%
2024	35 804 660,00	33 251 965,00	29 323 037,38	88,18%
2025	33 750 346,00	33 750 346,00	33 363 490,00	98,85%
2026	35 450 380,00			

Z uvedeného tabuľkového prehľadu je zrejmé, že príjmová časť rozpočtu bez finančných operácií za hodnotené obdobie rokov 2022 až 2025 nebola naplnená. Z návrhu rozpočtu na rok 2026 vyplýva, ako za ostatné obdobie, riziko nenaplnenia príjmov, čo ovplyvní čerpanie výdavkovej časti rozpočtu. Rizikom nenaplnenia príjmovej časti rozpočtu v roku 2026 je najmä výška dlhu verejnej správy, ktorá ku koncu roka 2024 dosiahla hodnotu 59,7 % HDP, čo znamená, že limit pre výšku dlhu verejnej správy sa nachádza v najvyššom pásme, tzv. **dlhovej brzdy**. Dlhová brzda, t.j. limit na dlh má zabezpečiť disciplínu vlády v tendencii vytvárať deficit verejného dlhu. Podľa najnovšieho monitoringu plnenia rozpočtu Rady pre rozpočtovú zodpovednosť je deficit hospodárenia verejnej správy pre rok 2025 odhadovaný na úrovni 5,1%

HDP, čo oproti navrhovanému cieľu vlády, znížiť verejný dlh na úroveň 4,7 % HDP predstavuje odhadovanú odchýlku -0,4 HDP. Podľa stanoviska RRZ vyplývajúceho z monitoringu plnenia rozpočtu na rok 2025 najvýraznejšou negatívnou odchýlkou navrhovaného cieľa vlády, pri znížení deficitu hospodárenia verejnej správy na úroveň 4,7 % HDP, **výpadok výnosu daní a odvodov**. Na základe uvedeného možno konštatovať, že predpokladaný výpadok výnosu daní výrazne ovplyvní, aj príjmovú časť rozpočtu mesta Šaľa na rok 2026.

Ďalším rizikom, sú vonkajšie faktory, ako zmena legislatívneho procesu, ktorá v značnej miere ovplyvňuje samosprávy. V roku 2026 bude príjmová časť rozpočtu ovplyvnená novelou zákona č. 564/2004 Z.z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov, ktorou bola **zmenená výška podielu územnej samosprávy na výnose daní z fyzických osôb z pôvodných 55,1% na 53%**.

Na základe uvedených rizík je v roku 2026 potrebné monitorovanie vývoja bežných príjmov a v prípade nepriaznivého vývoja príjmovej časti rozpočtu prijať také opatrenia, ktoré svojou efektívnosťou a účinnosťou zabezpečia rast príjmov a budú mať za následok aj zníženie výdavkovej časti rozpočtu, t.j. napr. úspora energií, obmedzenie aktivít mesta na nevyhnutné činnosti a pod.

V nasledovnom tabuľkovom prehľade uvádzam porovnanie výdavkovej časti rozpočtu bez finančných operácií od roku 2022 vrátane návrhu rozpočtu na rok 2026.

Rok	Pôvodný rozpočet výdavkov	Schválený rozpočet výdavkov po úpravách vrátane RO	Skutočnosť plnenia výdavkov	% plnenia
2022	25 975 300,00	26 751 199,00	25 225 092,00	94,30%
2023	32 782 045,00	35 437 282,00	33 406 515,63	94,27%
2024	32 486 365,00	32 553 776,00	27 800 379,48	85,40%
2025	33 769 536,00	33 769 536,00	33 086 680,00	97,98%
2026	38 112 030,00			

Z uvedeného tabuľkového prehľadu je zrejmé, že bežné a kapitálové výdavky mesta majú stúpajúcu tendenciu. Z dôvodu konsolidácie verejných financií môže dôjsť k vyššiemu čerpaniu rozpočtu bežných výdavkov, spôsobenú najmä rastom cien a nových legislatívnych zmien vo financovaní samosprávy. Na základe uvedeného odporúčam eliminovať tieto riziká konsolidáciou výdavkov a prijatím opatrením na zvyšovanie bežných príjmov, napr. efektívnejším a účinnejším hospodárením s majetkom mesta a na strane druhej znižovaním výdavkov, čo je v čase rastu cien energií, tovarov a služieb veľmi ťažké, ale potrebné.

2. Bežný rozpočet

V nasledovnom tabuľkovom prehľade uvádzam plnenie bežného rozpočtu za roky 2023, 2024, očakávanú skutočnosť roku 2025 a návrh rozpočtu na rok 2026, s výhľadom na roky 2027 a 2028.

	Skutočnosť 2023	Skutočnosť 2024	Rozpočet 2025 po II. úprave	Očakávané plnenie rozpočtu2025	Návrh rozpočtu 2026	Návrh rozpočtu 2027	Návrh rozpočtu 2028
Bežné príjmy	26 143 572,42	26 547 660,91	29 656 631,00	29 682 280,00	30 986 180,00	31 666 180,00	32 612 180,00
Bežné výdavky	24 581 390,03	25 714 704,72	29 352 662,00	29 284 260,00	30 612 850,00	30 595 030,00	31 521 180,00
Rozdiel	**1 562 182,39**	**832 956,19**	**303 969,00**	**398 020,00**	**373 330,00**	**1 071 150,00**	**1 091 000,00**

a) Rozpočet bežných príjmov

Bežné príjmy rozpočtu na rok 2026 sú navrhnuté vo výške **30 986 180,00 EUR**, čo je o 2 086 890,00 EUR viac oproti očakávanej skutočnosti roku 2025, z čoho najvýznamnejšiu zložku tvoria **daňové príjmy** vo výške **12 470 000,00 EUR**, t.j. 40,24 % z celkových bežných príjmov.

Najväčšiu časť **daňových príjmov** tvoria príjmy **z podielových daní**, ktoré mesto rozpočtuje vo výške **8 620 000,00 EUR**, čo je o 8,16 % viac oproti očakávanej skutočnosti roku 2025. **Daň z nehnuteľností** je rozpočtovaná vo výške **1 900 000,00 EUR** a **miestne dane a poplatky** za tovary a služby vo výške **1 950 000,00 EUR**.

Nedaňové príjmy sú rozpočtované v celkovej výške **18 516 180,00 EUR,** z čoho najväčšiu položku tvoria **granty a transfery** vo výške **14 425 680,00 EUR**. Najvýznamnejším príjmom v kategórii grantov a transferov tvorí príjem na prenesený výkon štátnej správy v celkovej výške **10 139 200,00 EUR**. Uvedené príjmy zahŕňajú najmä príjmy na matriku, stavebný úrad, register obyvateľov, spoločný školský úrad a školstvo a po novele zákona aj financovanie materský škôl. Po zmene financovania materský škôl mesto očakáva v roku 2025 plnenie príjmovej časti rozpočtu z dotácii na školstvo vo výške **9 500 000,00 EUR**, čo je o **3 412 343,00 EUR** viac oproti roku 2024, t.j. o 35,92 %.

b) Rozpočet bežných výdavkov

Návrh rozpočtu **bežných výdavkov** na rok 2026 je rozpočtovaný v celkovej výške **30 612 850,00 EUR**, čo je o 4,54 % viac v porovnaní s očakávanou skutočnosťou roku 2025. Najväčší nárast bežných výdavkov bol najmä v programe odpadové hospodárstvo, kde výdavky očakávanej skutočnosti roku 2025 oproti roku 2024 sú vyššie o 759 897,62 EUR.

Rozpočet bežných výdavkov je spracovaný v návrhu rozpočtu na základe aktuálnych potrieb mesta podrobne v 15 programoch. Z predloženého návrhu rozpočtu možno hodnotiť, že výdavková časť bežného rozpočtu je nastavená takmer na úroveň príjmovej časti rozpočtu, čoho rizikom môže byť nenaplnenie prognózy výnosu dane z príjmov fyzických osôb, t.j. podielových daní zo štátneho rozpočtu, ako aj nenaplnenie príjmov z miestnych daní a poplatkov.

3. Kapitálový rozpočet

V nasledovnom tabuľkovom prehľade uvádzam plnenie kapitálového rozpočtu za roky 2023, 2024, očakávanú skutočnosť roku 2025 a návrh rozpočtu na rok 2026, s výhľadom na roky 2027 a 2028.

	Skutočnosť 2023	Skutočnosť 2024	Rozpočet 2025 po II. úprave	Očakávané plnenie rozpočtu2025	Návrh rozpočtu 2026	Návrh rozpočtu 2027	Návrh rozpočtu 2028
Kapitálové príjmy	5 741 420,15	2 775 376,47	4 093 715,00	3 681 210,00	4 464 200,00	355 000,00	250 000,00
Kapitálové výdavky	8 825 125,60	2 085 674,76	4 416 874,00	3 802 420,00	7 499 180,00	537 150,00	502 000,00
Rozdiel	**-3 083 705,45**	**689 701,71**	**-323 159,00**	**-121 210,00**	**-3 034 980,00**	**-182 150,00**	**-252 000,00**

a) Rozpočet kapitálových príjmov

Návrh rozpočtu **kapitálových príjmov** je v celkovej výške **4 464 200,00 EUR**, z čoho **granty a transfery** sú vo výške **3 414 200,00 EUR** a **príjmy z predaja kapitálových aktív** vo výške **1 050 000,00 EUR**, ktorý mesto navrhuje získať z prevodu bytov na Ul. V. Šrobára a z predaja pozemkov pri obchvate, poliklinike, čističke odpadových vôd a na Ul. Kráľovskej.

Granty a transfery sú rozpočtované na projekty realizované mestom, a to na prebiehajúcu výstavbu zariadenia podporovaného bývania z nenávratného finančného príspevku v sume **1 338 000,00 EUR**, na prebiehajúcu rekonštrukciu sociálnych zariadení v ZŠ s MŠ J. Murgaša financovanú dotáciou z Krajského školského úradu vo výške **133 000,00 EUR** a na schválenú rekonštrukciu športovej infraštruktúry ZŠ J. C. Hronského suma **363 200,00 EUR**. Ostatné granty a transfery sú rozpočtované ako dotácia na projekt SMART z nenávratného finančného príspevku v celkovej výške **250 000,00 EUR**, ktoré majú byť použité na zlepšenie vnútorných procesov súvisiacich s manažmentom údajov, ktorými disponuje mesto Šaľa. Ďalšia dotácia, o ktorú mesto žiada z Fondu na podporu cestovného ruchu vo výške **400 000,00 EUR** by mala byť použitá na rekonštrukciu kaplnky Feketeházyho a hrobky v cintoríne. V uvedenom návrhu rozpočtu mesto uvádza aj dotáciu poskytnutú cez Švajčiarsky finančný mechanizmus vo výške **530 000,00 EUR**, z ktoré má byť financovaná pumptracková dráha v lesoparku a bežecký areál v ZŠ Ľ. Štúra a dotáciu vo výške **400 000,00 EUR** z Úradu podpredsedu vlády SR na rýchle energetické opatrenia.

V kapitálovom rozpočte bude dôležité, aby bol naplnený rozpočet vlastných kapitálových príjmov a v priebehu roka 2026 boli v plnom rozsahu poskytnuté refundácie kapitálových transferov a grantov, z ktorých sa majú financovať nielen kapitálové výdavky, ale najmä splátky návratných zdrojov financovania a záväzkov z dodávateľsko - odberateľských vzťahov. Toto považujem za najväčšie riziko, pretože v prípade, že sa nepodarí dosiahnuť plánované výnosy z predaja majetku, tak mesto bude nutné splátky návratných zdrojov financovať z iných zdrojov.

b) Rozpočet kapitálových výdavkov

Kapitálové výdavky sú rozpočtované vo výške **7 499 180,00 EUR**, financované najmä z **kapitálových grantov** v sume **3 414 200,00 EUR** a úverov v celkovej výške **3 150 000,00 EUR**. Podrobné členenie zdrojov krytia výdavkov rozpočtu je uvedené v Tabuľke č. 6 Zdroje krytia výdavkov rozpočtu mesta v roku 2026.

4. Finančné operácie

V nasledovnom tabuľkovom prehľade uvádzam plnenie finančných operácii za roky 2023, 2024, očakávanú skutočnosť roku 2025 a návrh rozpočtu na rok 2026, s výhľadom na roky 2027 a 2028.

	Skutočnosť 2023	**Skutočnosť 2024**	**Rozpočet 2025 po II. úprave**	**Očakávané plnenie rozpočtu2025**	**Návrh rozpočtu 2026**	**Návrh rozpočtu 2027**	**Návrh rozpočtu 2028**
Príjmové fin. operácie	5 969 418,21	4 487 096,21	1 302 390,00	1 302 390,00	3 975 000,00	700 000,00	750 000,00
Výdavkové fin. operácie	2 900 094,36	5 218 310,91	1 283 200,00	1 279 200,00	1 313 350,00	1 589 000,00	1 589 000,00
Rozdiel	**3 069 323,85**	**-731 214,70**	**19 190,00**	**23 190,00**	**2 661 650,00**	**-889 000,00**	**-839 000,00**

V roku 2026 sa uvažuje v návrhu rozpočtu s **príjmovými finančnými operáciami** v objeme **3 975 000,00 EUR** a **výdavkovými finančnými operáciami** v celkovej výške **1 313 350,00 EUR.**

a) Rozpočet príjmových finančných operácii

Príjmové finančné operácie vo výške **3 975 000,00 EUR** zahŕňajú použitie účelovo určených finančných prostriedkov z roku 2024 vo výške **25 000,00 EUR**, ktoré mesto získalo za výrub stromov a predpokladaný zostatok finančných prostriedkov z roku 2025, ktoré mesto pri schválení záverečného účtu za rok 2025 navrhuje prideliť do rezervného fondu. Ostatné príjmy finančných operácii vo výške **3 650 000,00 EUR** navrhuje mesto schváliť v návrhu rozpočtu z úverových zdrojov.

b) Rozpočet výdavkových finančných operácii

Výdavkové finančné operácie sú navrhované vo výške **1 313 350,00 EUR** a zahŕňajú splátky istín úverov zo ŠFRB v sume **222 350,00 EUR**, splátky istiny z reštrukturalizovaného úveru v sume **447 800,00 EUR**, splátky istiny 500 000,00 EUR úveru vo výške **38 500,00 EUR**, splátky istiny 1 330 000,00 EUR úveru vo výške **88 700,00 EUR**, splátky istiny úveru z Enviromentálneho fondu vo výške **16 000,00 EUR** a výdavky v sume **500 000,00** EUR schváleného kontokorentného úveru, v prípade, že bude v priebehu roka 2026 čerpaný.
Splátky istín navrhuje mesto financovať z bežných príjmov vo výške **263 450,00 EUR** a z kapitálových príjmov vo výške **549 900,00 EUR.**

V nasledovnej tabuľke uvádzam splátky úverov od obdobia roku 2024 spolu s návrhom splátok na rok 2026, s výhľadom na rok 2027 a 2028.

	2024	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**
ŠFRB I	52 383,15	54 669,68	56 813,53	59 102,53	61 438,72
ŠFRB II	20 592,52	21 492,61	22 335,02	23 234,90	24 152,90
ŠFRB III	32 303,19	32 743,06	33 039,88	33 376,65	33 681,87
ŠFRB IV	107 410,65	108 881,59	109 868,60	111 984,24	113 008,34
verejné osvetlenie	115 000,00	115 000,00	115 000,00	115 000,00	102 420,09
miestne komunikácie	226 899,96	226 899,96	226 899,96	226 899,96	226 899,96
dom kultúry	493 591,92	247 000,00	246 591,92		
reštrukturalizovaný úver	447 784,00	447 784,00	447 784,00	447 784,00	447 784,00
preklenovací úver	1 865 001,63				
Envirofond			16 000,00	16 000,00	16 000,00
úveru 1 330 000 EUR		73 890,00	88 668,00	88 668,00	88 668,00
úveru 500 000 EUR	38 460,00	38 460,00	38 460,00	38 460,00	38 460,00
investičný úver 2 400 tis.				240 000,00	240 000,00
úver 200 000 EUR				40 000,00	40 000,00
úver 550 000 EUR				55 000,00	55 000,00
SPOLU istina	**1 534 425,39**	**1 366 820,90**	**1 401 460,91**	**1 495 510,28**	**1 487 513,88**
ŠFRB I	22 184,01	19 897,48	17 753,63	15 464,63	13 128,44
ŠFRB II	8 868,92	7 968,83	7 126,42	6 226,54	5 308,54
ŠFRB III	13 635,69	13 195,82	12 899,00	12 562,23	12 257,01
ŠFRB IV	46 851,75	45 380,81	44 393,80	42 278,16	41 254,06
reštrukturalizovaný	184 139,94	116 000,00	110 000,00	100 000,00	95 000,00
preklenovací úver	43 071,70				
kontokorentný úver	2 341,29				
Envirofond			1 600,00	1 600,00	1 600,00
úver 1 330 000 EUR	47 793,30	34 500,00	32 000,00	30 000,00	28 000,00
úver 500 000 EUR	19 029,42	11 000,00	10 000,00	9 000,00	8 000,00
invest. úver 2 400 tis.			10 000,00	70 000,00	65 000,00

úver 200 000 EUR			1 000,00	5 000,00	4 000,00
úver 550 000 EUR			3 000,00	15 000,00	13 000,00
SPOLU úrok	**387 916,02**	**247 942,94**	**249 772,85**	**307 131,56**	**286 548,05**
Splátky úverov spolu so ŠFRB	1 922 341,41	1 614 763,84	1 651 233,76	1 802 641,84	1 774 061,93
Splátky úverov bez ŠFRB	1 618 111,53	1 310 533,96	1 347 003,88	1 498 411,96	1 469 832,05

Splátky návratných zdrojov financovania sú rozpočtované podľa uzatvorených zmlúv a oproti minulému roku sa zvýšili približne o 36 000,00 EUR. Rizikom rozpočtu finančných operácií je, že v prípade nenaplnenia kapitálových príjmov bude musieť mesto hľadať iné zdroje financovania splátky úverov, nakoľko prebytok bežného rozpočtu nepostačuje na splácanie všetkých záväzkových vzťahov. Na uvedené upozorňuje mesto aj v návrhu rozpočtu na rok 2026, ktoré predpokladá záväzky po lehote splatnosti v roku 2025 vo výške približne 200 000,00 EUR a v prípade nenaplnenia kapitálových príjmov z predaja majetku ich zvýšenie o 500 000,00 EUR.

5. Výsledok hospodárenia

Návrh rozpočtu na rok 2026 vrátane finančných operácií je zostavený ako **vyrovnaný** v celkovej výške **39 425 380,00 EUR**. Návrh rozpočtu je zostavený tak, aby bolo zabezpečené plnenie základných funkcií a kompetencií mesta a zároveň zahŕňa aj možné riziká vyplývajúce zo súčasnej situácie v štáte a odhadov plnenia príjmovej časti rozpočtu s dopadom na výdavkovú časť rozpočtu.

6. Príspevková a rozpočtová organizácia

Podľa § 21 zákona č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov je súčasťou rozpočtu mesta aj právnická osoby, ktorá je na rozpočet mesta napojená príspevkom a platia pre ňu finančné vzťahy určené zriaďovateľom v rámci jeho rozpočtu. V návrhu rozpočtu na rok 2026 sa uvažuje s príspevkom pre príspevkovú organizáciu mesta **Organizácia sociálnej starostlivosti mesta Šaľa** v celkovej výške **965 850,00 EUR**, z čoho príspevok mesta je navrhovaný vo výške **563 770,00 EUR** a ostatné finančné zdroje sú navrhované z dotácií Ministerstva práce sociálnych vecí a rodiny v celkovej výške **402 080,00 EUR**.

Ďalej sú v programe Sociálna starostlivosť rozpočtované výdavky vo výške **1 725 000,00 EUR** pre rozpočtovú organizáciu mesta **Domov dôchodcov Šaľa**, ktorá je napojená na rozpočet mesta svojimi príjmami a výdavkami. Domov dôchodcov Šaľa hospodári samostatne v súlade so schválenými rozpočtovými prostriedkami, ktoré jej určí zriaďovateľ v rámci svojho rozpočtu. Rozpočtované finančné prostriedky vo výške 1 725 000,00 EUR budú financované z dotácií Ministerstva sociálnych vecí a rodiny v sume **735 000,00 EUR**, z príjmov od klientov zariadenia v sume **560 000,00 EUR** a z rozpočtu mesta bude na dofinancovanie chodu zariadenia použitá suma **160 000,00 EUR** a **10 000,00 EUR** na vykrytie kapitálových výdavkov, ktoré mesto navrhuje použiť na vybavenie domova dôchodcov. Rozpočet domova dôchodcov zhŕňa aj účelovo určené finančné prostriedky navrhované z príjmu za potraviny vo výške **260 000,00 EUR**.

ZÁVER

Stanovisko hlavnej kontrolórky k návrhu rozpočtu mesta Šaľa, rozpočtových organizácií a príspevkovej organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Šaľa na rok 2026 s výhľadom na roky 2027 a 2028 je zamerané najmä na posúdenie súladu návrhu rozpočtu so zákonom č.583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a Rozpočtovými pravidlami mesta Šaľa, ale aj na identifikáciu možných rizík a rezerv plnenia rozpočtovaných príjmov a výdavkov.

Aj napriek rizikám uvedeným v odbornom stanovisku s prihliadnutím na štátne zásahy do fungovania samospráv v ostatnom období, najmä zmenou legislatívy zákona č. 564/2004 Z.z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov, ktorou bola zmenená výška podielu územnej samosprávy na výnose daní z fyzických osôb v roku 2025 z pôvodných 70% na 55,1% a v roku 2026 sa novelou zákona mení z pôvodných 55,1% na 53% podielu na výnose daní z fyzických osôb, konštatujem, že predkladaný návrh rozpočtu na rok 2026 zabezpečuje financovanie základných funkcií samosprávy a preneseného výkonu štátnej správy. Pozitívne hodnotím, že mesto, aj napriek nepriaznivým prognózam vývoja podielových daní, využíva iné možnosti financovania rozvojových projektov, čím plní základnú funkciu pri výkone samosprávy v súlade so zákonom č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, a to starostlivosť o všestranný rozvoj územia a potrieb obyvateľov.

Návrh programového rozpočtu mesta Šaľa na roky 2026 - 2028 je spracovaný v súlade so zákonom č. 583/2004 Z.z. o ZRPÚS ako viacročný rozpočet, a tiež ako programový dokument, ktorý spĺňa základné princípy programového rozpočtovania. V súlade s § 9 ods. 2 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v z.n.p. bol návrh rozpočtu v zákonom stanovenej lehote zverejnený na úradnej tabuli mesta Šaľa a na webovom sídle mesta.

Konštatujem, že predkladaný Návrh rozpočtu mesta Šaľa, rozpočtových organizácií a príspevkovej organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Šaľa na rok 2026 s výhľadom na roky 2027 a 2028 je spracovaný v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi a **odporúčam** Mestskému zastupiteľstvu v Šali

a) **schváliť rozpočet mesta Šaľa na rok 2026,**
b) **zobrať na vedomie výhľadový rozpočet na roky 2027 a 2028.**

V Šali dňa 12. novembra 2025

Ing. Martina Bartošovičová v.r.
hlavná kontrolórka mesta